

La Veu de Benicarló

Setmanari d'Informació General i Cultural • Divendres, 12 de gener de 1996 • Núm. 20 • Any I • 100 ptes

Any 1954. MUSICS

Torna la tradició a Benicarló amb la festa de Sant Antoni

pag 3

El ple passat la UPV i el PSOE critiquen durament l'equip de govern

pag 4

L'accés al cementeri, un punt negre al terme de Benicarló

pag 7

Els benicarlandos es queixen de les defecacions dels animals domèstics als nostres carrers

pag 7

El C.D. Benicarló, més prop de la promoció d'ascens

pag 12

El port de Benicarló cada vegada més brut

pag 8

SUMARI

✓ Local

- P.3. Festa de Sant Antoni
- P.3. La llotja del peix es remodela
- P.4. Ple mogut
- P.5. Darrera la gatera: 1995 (II)

✓ Societat

- P.6. Balanç Jornades de la Solidaritat
- P.7. Cementeri a Benicarló
- P.7. Defecacions d'animals
- P.8. El Mussol: Quin port!

✓ Cultura

- P.9. La nostra cuina: Arròs amb bledes
- P.9. Vinguen dies i caiguen pans: La censura nostra

P.10. **Llibres** :Josep Iborra narrador

P.10. **Els dies gloriosos**: Canon Literari

P.10. **Cartes de prop**:Capvesprol de Hrabol

✓ Medi Ambient

P.11. **La nostra botànica**: Esparraguera

P.11. **Llibres recomanats**: El món en perill

P.11. **Els xiquets i el medi**: Podríem reciclar alguna cosa més?

✓ Esports

P.12. **De diumenge a diumenge**: La garrameta de Déu a tot hora

es veu

En off side:Els va el palo

P.13. **La claca**: De llengües.

P.14. **Amunt i avall**: Xert Vallibona(II)

✓ Agenda i serveis

P.15. **El mots encreuats. Agenda i serveis**

✓ Última

P.16. **Ni creix ni meix**:: Bartomeu Fabra Tomàs, un oblidat

Edita

Associació Cultural
la Feram de Benicarló
C/ Sant Francesc, 95
Casal Municipal
12580 Benicarló
☎ 47 53 60

Directora

Cristina Garcia Grau

Sots-directora

Maria Josep Arayo

Consell de Redacció

Àlex Gozalbo (Esports)
Noemí Oms (Societat)
Josep San Abdon (Cultura)
Francesc Anyó (Lleure)

Col·laboradors

Joan Gregori, Àlvar Anyó
Manel Garcia Grau, Josep Igual
José Miguel Cornelles
Antonio Sánchez
Centre Excursionista Xiruca
Anna Pujol, Toni Fibla
Vicent Arnau, Joaquim Bueno
Carles Lluch, Joanvi Vallés
Joan Manuel Ferrer
Francesc Delcastillo
Rodolfo Serrano

Fotografia

José Manuel Herrero
Pilar Diago

Administració, subscripcions Publicitat

☎ 46 03 38

Maquetació

© Tirant lo Blanc

Dipòsit legal:

CS- 242-95

Imprimeix

Grèvol
Pl. Constitució, 5

La Redacció respecta la llibertat d'expressió. La responsabilitat de les opinions és de qui signa l'escrit. La redacció es reserva el dret d'acurçar els textos que sobrepassen les 20 línies, per motius d'espai. Els articles hauran d'anar signats amb nom, adreça i núm. de DNI, encara que podran aparèixer amb pseudònim.

El termini per presentar setmanalment les col·laboracions acabarà dimarts. *La Veu de Benicarló*, surt cada divendres.

Editorial

Ja hem acabat les festes, però no penseu que per molt de temps. Ja mateix comença la festa de Sant Antoni, tan tradicional a la nostra ciutat, amb tot un seguit d'actes, inclosa la IX Fira de Maquinària, de què tots podrem gaudir.

Ara bé, potser no tot siga festa per als nostres polítics, que porten un començament d'any bastant mogut, el PSOE local demana una comissió d'investigació per esbrinar pressumptes responsabilitats polítiques en el tema del cobriment de la pista annexa al pavelló poliesportiu; la UPV demana explicacions a l'equip de govern, per no contractar als primers qualificats en el concurs de Garantia Social a més de queixar-se que a les preguntes del Ple, les repostes de l'alcalde no tenen cap mena de contingut, i per altra banda el PP qualifica la maniobra del PSOE com d'enginyeria política.

Pareix que les aigües baixen un poc revoltes. Haurem de demanar al Pare Sant Antoni que vinga i fique Pau, o haurem de fer passar als nostre polítics pel foc purificador de la foguera?

Cartes dels lectors

A molts dels que tenen gossos
els falte una mà dura
que els diga lo que fa al cas
i tamé alguna factura.

Que tinguen tots los que vulguen
d'això no tinc res que dir
que recaguen en sa casa
i no a l'acera del veí.

Tots anem per este poble
però anem en el cap catxo
cuidao en les pantumfles
no siga el cas que la xafo.

Tots los cotxes d'este poble
tenen les rodes pixaes
¿què els direm de la porqueria
de totes les cantonades?

A vore si Sant Antoni
que és patró dels animals
si mos done una maneta
i siguen més educats.

Benicarló celebrarà la festivitat de Sant Antoni

Inmaculada Morzal i Sergi Ortiz, dalt del matxo amb el vestit nou.

MARIA JOSEP ARAYO

Amb un molt bon programa d'actes, la Cofraria de Sant Antoni de Benicarló ha organitzat, un any més, la celebració d'aquesta festa tan entranyable per a tots els benicarlandos.

La Cofraria de Sant Antoni de Benicarló ha organitzat, un any més, la celebració d'aquesta festa tan entranyable per a tots els benicarlandos.

La festa començarà aquest cap de setmana amb la inauguració, el dissabte a les 12.00 hores, de la IX Fira de Sant Antoni que estarà situada a l'Avinguda Catalunya i a la pista annexa del Pavelló Poliesportiu. Enguany comptarem amb una exhibició d'ensinistrament caní el mateix dissabte a les 16.30 h. a l'Avinguda Catalunya.

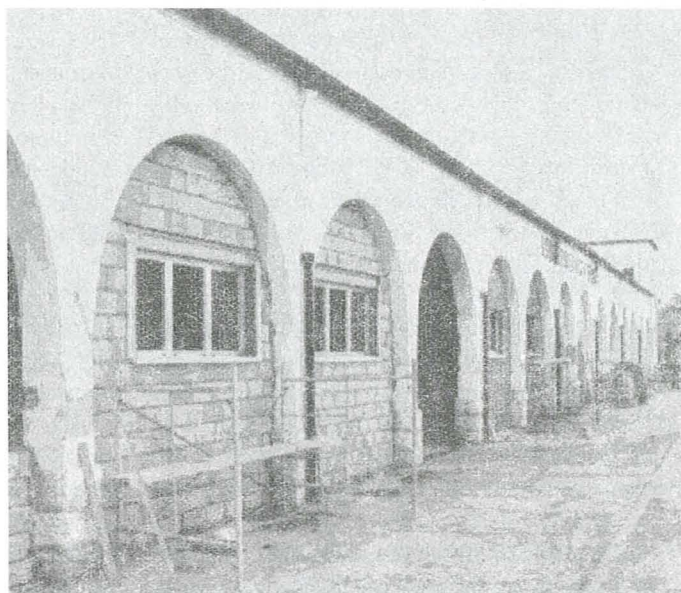
Aquesta Fira finalitzarà el diumenge 14 de gener a les 20.00 hores.

Però pot ser els actes més esperats per tots són els actes del dia

17, dia de Sant Antoni. El dimarts dia 16, a les 18.30 hores podrem gaudir del tradicional **volteig general de campanes**, i de la "cremà" del **dimoni** a la plaça de Sant Bartomeu. Tot seguit pels carrers de la ciutat es realitzarà la **cavalcada de cavalls i carros engalanats** per a l'ocasió i es recitaran les primeres **loes** i es repartiran les tradicionals **coques** de Sant Antoni.

Ja per al dia 17, festivitat de Sant Antoni, el actes començaran de bon matí, a les 10,30 hores se celebrarà la **Missa Major** en honor a Sant Antoni Abat, i en acabar aquesta es farà la **benedicció dels animals** i el Club Colombòfil Missatger realitzarà una **gran "soltà" de coloms**. Ja per la tarda, a les 16 hores podrem assistir a l'**espectacular joia** i a l'**exhibició de doma de cavalls** i ja per finalitzar els dies de festa dedicats a Sant Antoni, a les 18,30 hores sortirà novament la **Cavalcada amb la segona sèrie de loes** i la **segona tirada de coques**.

La llotja de Benicarló està en obres

LA VEU

La llotja de Benicarló està en obres. La Direcció de Ports de la Generalitat Valenciana s'ha decidit finalment a fer les obres necessàries per tal d'acondicional-la a la normativa de la Unió Europea i evitar així el seu tancament, que tan preocupava a tots els treballadors de la mar de Benicarló. Tot i això sembla que les obres no són les definitives i que la nostra llotja s'adequarà d'una manera provisional a aquesta normativa, a l'espera que el projecte definitiu estiga enllestit.

Les obres consisteixen bàsicament en el tancament del local de la llotja, també es reformarà el sòl i es pintaran les parets

Com es pot apreciar a la fotografia, les obres consisteixen bàsicament en el tancament del local de la llotja per a evitar l'accés a aquesta de persones alienes a les instal·lacions del port. També es faran millores al sòl i es pintaran les parets.

Totes aquestes reformes estan sent financiadess pel govern autonòmic valencià

ESTELLER IMPORT

Benicarló
47 17 08

Vinaròs
40 07 68

AUTO ESTELLER

Benicarló
47 17 08

Vinaròs
40 07 68

Ple a l'Ajuntament

El Ple Ordinari del mes de desembre, celebrat aquest dijous va tindre dos punts destacables. Primer el recurs interposat per Bàrbara Pascual, la qual després de traure la millor nota del concurs de mèrits per al curs de garantia social, va ser rebutjada per a la plaça de tutora. El grup municipal de la UPV ha criticat durament el que considera una arbitrarietat i per tant, un greuge per a l'opositora. En la mateixa línia es va manifestar Sánchez com a portaveu del PSOE. Per part del PP, Francisco Pac al·legava que hi ha un informe jurídic que indicava que no se l'havia de contractar. La UPV ha respost que hi ha dos informes tècnics, no jurídics, i amb conclusions contradictòries. La votació final va comptar amb el vot favorable per al recurs presentat per Bàrbara Pascual de la UPV, i amb el vot contrari del PP.

El segon punt important ha estat la presentació d'una moció per part del PSOE local consistent en la creació d'una comissió d'investigació sobre la irregularitat en la contractació de les obres de la pista annexa del pavelló.

La UPV, sobre aquest aspecte ha manifestat que no havia estat informada sobre el contingut de la moció i que era la primera notícia que tenia

oficialment. Així mateix, Enric Moya, considera que és un tema prou important i de transcendència com per ser debatut sense un estudi aprofundit. Per això ha proposat que el tema es dabata a la propera comissió d'urbanisme i que com a molt tardar al pròxim ple es puga prendre una decisió per esclarir aquesta contractació que sí més no resulta poc ètica (cal recordar que l'adjudicatari de l'obra és el president local del PP de Càlig).

Per la seua part el PSOE ha mantingut la seua decisió que es debatira en aquest mateix ple, per això ha votat a favor, encara que no estava en contra que es vegea per comissió informativa.

Així mateix el PP ha votat en contra de la urgència de la moció per considerar que totes les propostes no consensuades pels grups havien de passar per comissió informativa.

Tot seguit s'ha passat al torn de precs i preguntes on els portaveus de cada partit han llegit les seues preguntes i de sobte, com ve sent habitual als plens, l'alcalde ha donat per finalitzada la sessió, després de comunicar que contestaria les preguntes per escrit i sense donar dret a rèplica a les preguntes plantejades al ple passat.

El PSOE demana una comissió d'investigació

El grup municipal del PSOE va presentar una moció a l'Ajuntament perquè es cree una comissió d'investigació que estudeie les possibles responsabilitats del grup Popular derivades de l'adjudicació de les obres de cobriment de la pista coberta del pavelló poliesportiu i així evitar recórrer als tribunals.

Aquesta moció demana la creació d'una comissió que hauria d'estar integrada per tres components del PP, dos del PSOE i un de la UPV que seria el president. Així mateix es pretén que es cree durant aquest mes de gener i que en tres mesos establisca les seues conclusions.

Segons el PSOE benicarló, la segona fase de les obres es va adjudicar irregularment a una empresa propietat del president del PP de Càlig, la qual cosa suposa un incompliment de la llei vigent ja que no es va fer cap plec de condicions per a la seua contractació. La conclusió que extrauen és que "es va adjudicar a dit".

Al ple de dijous es va desestimar el caràcter d'urgència de la moció i s'ha acordat que aquestapasse per la corresponent comissió informativa.

La UPV, indignada per les respostes de l'alcalde

La UPV expressa el seu malestar per la manera en què l'alcalde ha contestat les preguntes formulades al darrer ple del mes de novembre.

El col·lectiu local de la UPV critica l'actitud poc dialogant de Mundo

El col·lectiu local de la UPV critica l'actitud poc dialogant de Mundo, ja que la brevetat de les respostes i el poc contingut d'aquestes fan que el recurs d'interpel·lar l'alcalde per conèixer temes d'interés de la ciutat, esdevinga un exercici amb uns resultats nuls. Segons la UPV l'actitud camaleònica de l'alcalde a l'hora de contestar totes les preguntes sense dir res, posa en perill el bon funcionament de l'Ajuntament i dificulta el treball dels regidors de l'oposició.

RESTAURANTE
EL CORTIJO

MENDEZ NUÑEZ, 85
TELEFONOS 47 00 75 - 47 50 38
12580-BENICARLO
(CASTELLÓN)

crystal - 1, s.l.
Alumínios
Persianas
Cristales

Ángel Gilabert Rodríguez

Corts Valencianes, 15 bajos
Teléfono y Fax 964 / 47 11 67 12580 BENICARLO (Castellón)

La Veu
sense afonies

la informació de
primera mà i exclusiva

Auto Eduardo
c/Cervera, 32 tel. 48 10 13 Peñíscola
Mecánica • Electricidad • Ruedas

Reis, ¿d'Orient o de Ponent?

La vespra del dia de Reis em vaig quedar bocabadat. Quan vaig sentir parlar els Reis d'Orient amb la llengua de ponent. En què quedem ¿són d'Orient o de Ponent? ¿Venien en l'autobús de Madrid o de Betlem?

Un altre aspecte que em va fer trontollar els meus coneixements és que jo creia que els Reis són Màgics i per tant coneixen totes les llengües del món. Aquests devien ser més burros que tacó ja que van demostrar desconèixer el valencià. Definitivament els Reis que van arribar no eren els Reis Mags d'Orient. Una estafa!

Foto denúncia

Si vols veure la teua Foto-denúncia publicada ho pots fer enviant-la a la Veu de Benicarló c/ Sant Francesc,

darrera la gatera

↳ XIMO BUENO

1995 (II)

Després del parèntesi de la setmana passada conseqüència de la resaca produïda per la gatera no d'alcohol sinó d'una grip hivernal, tornem a retrobar-nos ja dins l'any nou, per això des d'aquestes quatre línies desitjar a tots els lectors de LA VEU, i com no, a la resta de ciutadans i ciutadanes de Benicarló, un pròsper i millor any que el proppassat.

Seguint una mica on ens havíem quedat, és a dir, en l'anàlisi del 1995, farem una valoració general del que va estar el món cultural a nivell municipal l'any passat. Així malgrat que la capitalitat cultural del Maestrat no s'ha seguit reivindicant, Benicarló ha continuat gaudint d'una important oferta cultural a través de les nombroses entitats existents a la ciutat, encara que com sempre d'una forma descoordiada i mancada de més divulgació municipal.

Potser la nota més destacada va ser l'aprovació a finals de la legislatura passada del Patronat Autònom de Cultura

Potser la nota més destacada va ser l'aprovació a finals de la legislatura passada del Patronat Autònom de Cultura, i la

posterior constitució del Consell de Gerència i la Junta Rectora durant l'estiu, amb el que una vella reivindicació es veia assolida. Així aquest Patronat ha de ser no només de coordinació i divulgació de l'oferta cultural de Benicarló sinó també el motor de noves iniciatives, programes, etc, que normalment les entitats per si soles no poden assumir, com per exemple l'organització de Benicarlàndia, la planificació d'una oferta estable de teatre, la potenciació de jornades culturals, la creació d'una publicació dedicada al món cultural de la ciutat, etc. I al mateix temps defugir de ser només un organisme destinat a repartir diners.

Cal reconèixer que la defenestració de l'antiga Comissió de Festes ha generat poc a poc una baixada alarmant de la qualitat tant de les Festes Patronals com de les del Nadal

Ara bé, aquesta creació ha generat un punt negre que ja es preveia durant la discussió del pressupost del 95, com va ser la voluntat de l'equip de govern de vincular a la posada en funcionament d'aquest Patronat l'assignació de les subvencions a les entitats culturals, així aquestes no han estat aprovades fins al final de l'any, cosa que ha provocat més d'un mal de cap als consells executius de moltes entitats culturals que necessitaven part d'aquests diners per a oferir les seues activitats

públiques anuals..

A altres nivells cal reconèixer que la defenestració de l'antiga Comissió de Festes ha generat poc a poc una baixada alarmant de la qualitat tant de les Festes Patronals com de les del Nadal, per això cal replantejar seriosament tant la seua composició com l'assignació pressupostària si realment es vol apostar per aquestes festes emblemàtiques de la ciutat.

També a passat un any més i ningú ha estat capaç de constituir legalment el Consell Escolar Municipal, malgrat que fa dos anys que el Ple va aprovar-ho, i això fa que l'oferta municipal a nivell educatiu es quede coixa i desestructurada.

Tampoc s'ha constituït el Patronat Autònom de Mitjans de Comunicació Municipal, cosa que ha agreujat el descrèdit del BIM i l'endarreriment en donar-li una solució definitiva a la Radio Municipal, que a hores d'ara ningú pot garantir la seua pervivència ja que no té ni un local digne, malgrat promeses i més promeses de l'anterior regidor de cultura.

També destaca l'aposta decidida per la Universitat Popular i que està donant bons fruits i per això s'ha de seguir per aquest camí.

En definitiva la vida cultural de la ciutat segueix massa predeterminada per la situació econòmica de l'Ajuntament i al mateix temps per la manca de persones especialitzades, preparades i amb dedicació que puguen assumir la potenciació d'aquesta oferta amb un mínim de garanties d'èxit i qualitat.

Les Jornades per la Solidaritat a Benicarló, tot un èxit

La setmana passada, els dies 2,3 i 4 de gener, es van realitzar a Benicarló les "Jornades per la solidaritat, com ja informàvem al número anterior de *LA VEU*.

Durant els tres dies va estar oberta al públic l'exposició "Amèrica Viva", on es reflexava una societat amb diversitat cultural, la de l'Amèrica Llatina, no massa coneguda i immersa en la pobresa, però aquesta pobresa viscuda d'una manera molt digna.

El segon dia es va passar el vídeo ; "Nord-Sud: el mur que no cau", on es podia observar clarament la interdependència que hi ha entre els països enriquits i empobrits. Amb la col.laboració de Toni Polo vam poder veure d'una manera més clara aquests problemes, el que permetia concretar solucions: allò que es podia fer a nivell personal i a nivell del nostre poble.

Amb aquests tres dies s'ha intentat descobrir un poc millor el veritable problema que hi ha en els països del Tercer Món

Per finalitzar les Jornades de la Solidaritat hi hagué una xerrada sobre el Desenvolupament Sustentable a càrrec de Vicent Torres, economista valenci i membre d'Acció Ecologista Agró. Amb aquesta xerrada vam comprovar que amb l'actual sistema de desenvolupament els nostres dies al planeta terra són comptats, ja que sols ens interessa el benefici econòmic, sense tindre en compte les despeses tant socials com mediambientals

Amb aquests tres dies s'ha intentat descobrir un poc millor el veritable problema que hi ha en els països del Tercer Món per tal

que cadascú pugua prendre consciència i actuar conseqüentment.

"Esperem que puguem fer un poble obert i més comprensiu amb els problemes de tots els ciutadans del món".

Amb tot açò la comissió organitzadora "volem agrair a la Caixa Rural de Benicarló el fer possible aquests actes, com també a les diferents parròquies de la ciutat i, sobretot, a la gent que ha assistit als actes. Esperem que amb l'ajut de tots i amb el nostre quefer, començant per coses emnudes i que tenim a prop puguem fer un poble obert i més comprensiu amb els problemes de tots els ciutadans del món".

MAESTRAT 106.2 F. M.

LA MILLOR INFORMACIÓ

EL MILLOR MAGAZINE

LA MILLOR MÚSICA

Apple Centre Ulldecona microgestió

Integradors de sistemes • Distribuïdors Apple Computer

c/ Murada de Baix, 20 Ulldecona Tel. (977) 57 32 39

El cementeri de Benicarló

NOEMÍ OMS

Benicarló siempre se ha caracterizado por ser un municipio en el que sus habitantes visitan a menudo el cementerio. No obstante, debido al lugar en el que se encuentra y el modo de llegar allí, cada año pierden la vida más personas tratando de visitar a sus difuntos.

Debido al lugar en el que se encuentra nuestro cementerio, cada año pierden la vida personas tratando de visitar a sus difuntos.

Este hecho, ha propiciado las quejas del sector más veterano de la población, aunque no exclusivamente, que piden una solución, pues debido a este peligro más de una vez no se acercan al lugar. "En el pueblo podrán hacer muchas cosas, pero lo que se ha descuidado muchísimo es el cruce que tenemos en el cementerio. Se visita mucho, más gente mayor que joven y es un peligro porque ya ha habido algunos accidentes y morta-

les. Ha ido la gente, tal vez, a poner flores a un hijo que tenían allí enterrado y resulta que se han encontrado la muerte". Esta serie de desgracias bien merecen que las autoridades se preocupen y traten de resolver el problema, por lo que varias respuestas que nos daban los ciudadanos podrían darles algunas ideas: "Se habría de construir un paso subterráneo" o "Si no pueden hacer un puente porque es una cosa muy cara para el pueblo y algo a lo que no se puede llegar, tan sólo con un semáforo que pusieran, pues ya sería de gran ayuda, porque la gente mayor conoce su funcionamiento. Por lo menos esto daría una cierta seguridad y la gente podría ir más tranquila. Y esto se ha hablado y se ha dicho muchas veces, pero nadie hace caso, ni el ayuntamiento, ni la alcaldía, ni el que se encarga de todo esto. Nadie nos escucha".

Veremos si estas manifestaciones son suficientes o por lo contrario deben saldarse más pérdidas humanas para que se encuentre una solución a este problema

Regio Cinema de Benicarló

De dimecres a dilluns

• *Algo de que hablar*

¡No! la pisé

NOEMÍ OMS

Hoy por hoy, pasear por las calles de Benicarló, cuentan sus vecinos, es casi casi un suplicio. El problema no es el estado de las aceras, tampoco su anchura... la causa no es otra que la abundancia de excrementos que los animales deciden depositar en estos lugares.

Para salir a pasear debes mirar al suelo porque todo está lleno de cacas de perritos.

El malestar que ha desencadenado este hecho se pone de manifiesto al hablar con varios de aquellos que pasean rutinariamente por la ciudad, entre los que recogemos algunos testimonios: "Antes, el Méndez Núñez estaba precioso, pero ahora por ahí no se puede caminar. Para salir a pasear debes mirar al suelo porque todo está lleno de cacas de perritos. Yo salgo todas las noches y no puedo ir con la cabeza alta, tengo que pasear con la mirada puesta en el suelo. Y no sólo el Méndez Núñez, sino también en la Avenida Cataluña, Ramón y Cajal y la Avenida del Puerto ocurre lo mismo". Pero tal y como hemos ido preguntando han ido apareciendo nuevos núcleos afectados por el mismo fenómeno: "Hombre, por favor, que está el paseo de la Liberación que parece un estercolero" se lamentaba una señora. A pesar de todo, lo más criticado, no es el hecho de que hayan excrementos de animales en las aceras sino la actitud que adoptan los dueños de éstos: "Que los saquen a las nueve de la mañana expresamente y que se esperen allí a ver cómo caga el perro...". Y desde luego también encontramos críticas constructivas que ofrecen incluso soluciones: "que sean un poco aseados y lleven en sus bolsillos un papel o una bolsita y una paleta para recogerlo, pues así el pueblo estaría limpio. Si no lo quieren dentro de casa que tampoco lo quieran fuera".

"Hombre, por favor, que está el paseo de la Liberación que parece un estercolero" se lamentaba una señora

A su vez se han planteado otras dos posibles medidas: el multar a los dueños de los caninos, o incluso la creación de un lugar especial creado por el ayuntamiento y acondicionado para este uso. De momento, la construcción de este espacio no está en nuestras manos y ¿tendremos que llegar al extremo de poner multas para evitar estos desagradables hallazgos?

estudio

Fotos en una hora

Atención novios, regalamos un sensacional video de boda

Plaza Mercado, 1 Tel. y fax 47 14 32 • 12580 Benicarló

el mussol

QUIN PORT!

El mussol segueix sense entendre com des de l'ajuntament no es pressiona més als responsables de la gestió i administració del port de Benicarló per tal que finalitzen el més aviat possible les obres de reforma i millora de les seues instal·lacions, ja que a hores d'ara fa pena passejar per ell, sobretot per la zona del mur menut.

Realment és incomprendible com aquest lloc estiga totalment abandonat des de fa temps: ple de merda, ple de bidons d'oli usat, l'asfalt molt deteriorat, el forat al mur

sense arreglar, l'accés del port al nou espigó del far ple d'herbes i pedres, les barques abandonades podrint-se, les rates acampant per tot arreu..., i sense que ni la cofraria de pescadors ni el consistori obliguen a la Generalitat a complir totes les seues promeses i compromisos vers al Port de Benicarló.

Ara per ara més d'un turista confondrà la paraula *port* amb la de *porc*.

El mussol està convençut, davant actuacions com les fetes a aquest port des de l'administració autonòmica, que els ajuntaments haurien de tin-

dre el poder suficient per supervisar i controlar millor les actuacions a llocs, on malgrat no ser de la seua competència, són dins del seu municipi; així s'hauria evitat un mur de la vergonya mal acabat i sense cap utilitat; la barroeria d'una explanada del port a mig fer i on el monument al món mariner està a punt de passar a millor vida; les clavegueres que s'han fet a contrapendent; la paralització de la nova llotja segons les directius europees que sense cap raó segueix sense fer-se; és a dir, la conclusió que es pot extraure d'ací és que totes les obres s'han deixat a mig acabar i no passa res. Per això els representant polítics de la ciutat haurien de poder vetllar molt més per tal que les actua-

cions realitzades al port siguen les més adients i millors per a la ciutat.

Realment des de massa llocs es parla de banderes blaves per a Benicarló, però el mussol no entén com es pretén seguir gaudint d'un premi com aquest, quan un espai totalment lligat a la platja del Morrongo, com és el port i les seues instal·lacions, no reuneixen els mínims per afavorir una bona impressió als usuaris i turistes que seran en última instància els qui diran si la bandera era o no merescuda, i ara per ara més d'un d'ells confondrà la paraula port per la de porc.

La Veu de Benicarló

El teu setmanari Sense afonies *Subscriu-t'hi*

Fitxa de subscripció

NOM _____ COGNOMS _____
 DOMICILI _____
 POBLACIÓ _____ CP _____ TEL. _____

Se subscriu a *La Veu de Benicarló*, per l'import de: 4.680 pts (52 números, anual, bonificació 10%), 2.470 pts (26 números, semestral, bonificació 5%) prorrogable si no hi ha ordre en contra. Als enviaments fora de Benicarló caldrà afegir 1.000 ptes semestrals o 2.000 ptes anuals.

Forma de pagament: Domiciliació bancària Xec bancari nominatiu adjunt

Remeteu aquesta butlleta i la domiciliació bancària o el xec nominatiu per **4.680 pts** (52 números, anual) o **2.470 pts** (26 números, semestral) a **Associació Cultural la Feram de Benicarló** (C/ Sant Francesc, 95 Casal Municipal • 12580 Benicarló)

Signatura: _____, d _____ de 199

Domiciliació bancària

BANC/CAIXA _____
 ADREÇA _____ POBLACIÓ _____ CP _____
 NOM I COGNOMS DEL TITULAR DEL COMPTE _____

Codi de Compte Entitat Sucursal Control Compte número

Senyors: els demano que, fins a una nova ordre, atengueu els rebuts que els presentarà l'**Associació Cultural la Feram de Benicarló** per l'import de subscripció a *La Veu de Benicarló*.

Signatura: _____, d _____ de 199

Vinguen dies i caiguen pans

La censura nostra

Llibre: *Ramona Rosbif* d'Isa Tròlec.

Questió: fa uns anys, a l'Institut de Batxillerat del nostre poble, va batre tots els rècords de lectura.

Millor rècord batut: ser el llibre de lectura obligatòria més llegit per totes les persones que no estaven obligades a llegir-lo.

Motiu de la febra lectora: De l'Associació de Pares d'Alumnes (APA) va sorgir una veu alertant sobre la inconveniència del text per a les persones obligades a llegir-lo.

Comentaris: Es posaren en marxa els mecanismes habituals.

Aquesta fitxa, evidentment, no l'hauria feta el nostre censor casolà. Per què? Perquè ell deu considerar que les coses van anar la mar de bé, mentre que per a altres van acabar com *camot*.

No sé si el vigilant guardià de la moral sap, o accepta, que, entre altres coses, va fer una magnífica campanya publicitària. És un dels aspectes més deliciosos de la censura de batí: assenyala escandalosament què no s'ha de fer, què no s'ha de llegir... I clar, automàticament les persones normals diem: Per què no puc llegir-ho? o Com que no ho llegiré?

D'aquest trist i lamentable episodi, protagonitzat per la mediocritat i la intolerància de qui quan en veu tres dalt d'un burro té clar que estan fent una orgia, continuo fent-me una pregunta: per què no va llegir, ni fullejar, el llibre de lectura obligatòria de poesia? Si

ho hagués fet segurament hagués eixit a *El Caso*. Perquè Ramona Rosbif al costat de l'altre llibre és un TBO censurat eclesiàsticament.

Sé que no sóc un propagandista de la talla del censor justicier, però per si de cas aquestes paraules han animat algú a llegir *Ramona Rosbif* li aconsello que no ho faça buscant el mal o el pecat perquè quedarà més que decebut.

Cal admetre que una de les moltes virtuts innegables dels llibres és que cremen bé.

Els llibres, al llarg de la Història, han estat al punt de mira delsensors i és possible que això haja ajudat a augmentar el valor d'allò imprès. No ho sé. Cal admetre que una de les moltes virtuts innegables dels llibres és que cremen bé. Pot ser això també ajuda a despertar l'interès de la censura. Però claríssimament el pitjor dels llibres és que fan pensar. I això per a algunes persones no és gens bo. Si més no, sembla que no els agrada que ho fem els altres.

Que no es desanimen elsensors amateurs: encara hi ha països on condemnen a mort, i tanquen a les presons a persones que escriuen coses que altres diuen que no estan bé.

De tota manera espavil guardians incombustibles: Satanàs i Internet fan bona lliga.

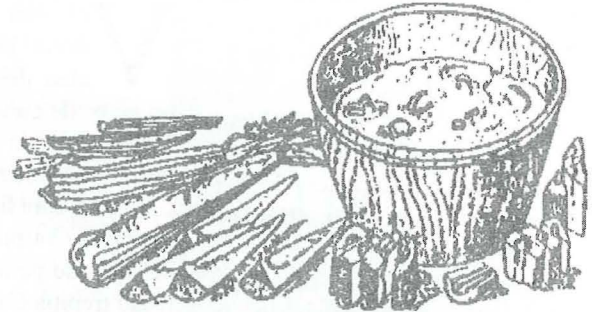
JOSEP FERRER

lo racó del coc

la cuina de Benicarló

LO MANIFASSER MAJOR

ARROS AMB BLEDES

Passades les dates nadalenques que comporten excés i desmesura gastronòmica ens convé a tots fer una mica de bondat amb l'estomac i oferir-li unes menges equilibrades i lleugeres. És per això que aquesta setmana ens complaurem amb un platet de bledes amb arròs que sempre podem acompanyar amb una amànida verda si el trobem escàs. No obstant hem de considerar aquesta recepta com molt reconfortant per al cos si aquestos dies fa fred. Les bledes ens aporten aquella textura fresca, tan sentida, que complau els budells cansats de digestions extremes. L'arròs, per l'altra banda, convida a pensar en una sobretaula tranquil·la i reposada.

Passades les dates nadalenques que comporten excés i desmesura gastronòmica ens convé a tots fer una mica de bondat amb l'estomac i oferir-li unes menges equilibrades i lleugeres

Caldrà posar, el vespre abans, els fesols en remull. Netejarem amb abundant aigua les bledes i les tallarem. En una olla amb aigua tirarem els fesols quan arranque el bull i els farem coure amb complaença. Mentre, en una altra cassola, a poder ser de fang, farem un sofregit amb una mica de ceba picada i all (i si volem cansalada a trocets) amb tomaca. Quan aquest sofregit siga al punt hi posarem les bledes i una miqueta de safrà perquè no ens isca l'arròs blanc. Com que els fesols seran cuits els afegirem a les bledes amb el seu caldo i al darrer quart posarem l'arròs perquè coga amb la resta.

Aquest menjar de plat fondo no per senzill ens ha de semblar pobre. Un vi discret de la comarca ja li va bé per situar-lo en bon lloc. Pairem excessos amb servitud però no caldrà que fem massa penitència.

LA VEU
el teu setmanari

els dies gloriosos

↳ JOSEP M. SAN ABDON

El cànon literari

El crític nord-americà Harold Bloom acaba d'editar a Espanya la traducció del llibre *El canón occidental*, on fa un estudi de les vint-i-sis obres literàries a judici seu imprescindibles i on inclou només tres autors de llengua castellana; **Cervantes, Borges i Neruda.**

I si fem referència a la literatura catalana, no mereixerien estar en aquesta llista **Joanot Martorell, Ausiàs March, Josep Pla, Carles Riba, i...?**

La selecció ha estat molt discutida, sobretot en els mitjans del periodisme literari castellà, i el diari *El País* ha fet una enquesta entre vint sabuts per a seleccionar les cinc obres de la literatura espanyola que es podrien considerar imprescindibles, el resultat ha estat el següent: *El Quijote, La Celestina, La Regenta, El libro de Buen Amor i Garcilaso*, llista que jo subscriuria, si bé canviaria **Garcilaso** per **San Juan de la Cruz**, però, i **Quevedo?** i **Valle-Inclán?** i...? on quedarien?

I si fem referència a la literatura catalana, no mereixerien estar en aquesta llista **Joanot Martorell, Ausiàs March, Josep Pla, Carles Riba, i...?**

El cert és que fer aquests llistats està bé per omplir articles com per exemple aquest, però jo diria que els imprescindibles depenen de l'estat d'ànim, de la cultura, de l'edat, de..., i l'important és gaudir de l'obra literària, que ens comuniqui alguna cosa i que ens ajude a viure millor.

CARTES DE PROP

↳ JOSEP IGUAL

Capvesprol de Hrabal

Vol tenir por del que escriu, i és que deixa la porta del misteri, apresa la clau dels surrealistes, mig oberta. És un autor de culte, dels carrerons perduts de la Praga assetjada pel mal soviètic d'una ànima obrívola de metralla boja i tancs paorosos.

Té una cara llunar, com la de Miró però més marciana. Va prendre alguna cosa de Bretón i del mètode paranoico-crític de Salvador Dalí. Quan trepitja Cadaqués és capaç de somniar el cos de la senyora Gala en el mediterrani fort i brindar amb cervesa del país, que la troba excel·lent.

Bohumil Hrabal és llicenciat en dret, però ha treballat de trinxador de paper, empleat de ferrocarrils -"Trenes rigurosamente vigilados"-, oficinista en un banc, obrer en una fàbrica d'acer, viatjant de comerç o actor. Ha conegut els càncers del nazisme i els tancs comunistes, per això algunes de les seues pàgines de culte, resulten d'una admirable primera mà.

Bohumil Hrabal ha conegut els càncers del nazisme i els tancs comunistes, per això algunes de les seues pàgines de culte, resulten d'una admirable primera mà.

El seu cos enfeblit ja no hi segueix el que el seu esperit lliure és capaç d'impregnar de vitalitat inajornable. El capvesprol m'atrapa amb aquest retrat que m'ha suggerit el diari. Hi ha un silenci d'ocells, quiet i blanc, al carrer que pel nord va al Montsià blavós i calcari i pel sud va a la mar que bull, rogenca casola, amb núvols de vent raoable. Detapo una Voll Damm a la salut de Hrabal i també puc somniar el cos de la Madonna de porcellana de Port-Lligat, suspesa entre les oliveres de plata fuetejades per una tramuntanada enervant.

Amb cervesa bona i pàgines de Hrabal, escrites en ressaques asserenadores, el petit miracle de la felicitat és possible.

llibres

↳ JOSEP M. SAN ABDON

JOSEP IBORRA NARRADOR

JOSEP IBORRA(1995). Paràboles i prou. Alzira. Edicions Bromera. Col. Els nostres autors nº 30. Introducció i notes Francesc Pérez i Moragón.

Josep Iborra(Benissa,1929) és una figura cabdal en el món cultural del País Valencià en els darrers quaranta anys; ha estat el crític literari que amb les seues ressenyes a diversos mitjans de comunicació ha anat alçant acta i fent la història literària de les noves veus que han anat sorgint en aquest país. A més és catedràtic de Filosofia, va ser director adjunt de l'ICE de la Universitat de València, amb D. Manuel Sanchis Guarner com a director, i entre altres funcions va tenir durant molts anys la d'organitzar el cursos de reciclatge de valencià per a docents.

Però abans de tot això, va hi haure, encara que per poc temps, un Josep Iborra narrador, que ara ens rescata Edicions Bromera. Són unes narracions que va escriure l'any 51 i que quatre anys després va publicar en un xicotet volum l'editorial Torre, que dirigien Casp i Adlert, quan Iborra ja havia decidit abandonar la narrativa per a dedicar-se a la reflexió sobre la literatura, ja que com ell ha declarat: "...la literatura d'idees, l'assaig, m'interessa cada vegada més. Els problemes especulatiu - reflexionar sobre les coses- era el que m'omplia més."

A "Paràboles i prou" es veuen reflectides les circumstàncies històriques en què vivia el jove Iborra, d'una banda els problemes existencials de la joventut, i de l'altra els anys difícils tan a nivell personal com ambiental. Un cert pessimisme i un to kafkià s'adverteix a bona part de les narracions; l'absurd del món a "Petit teatre del món", "Natura morta" i "Quan Clara es desil·lusionà", la incomunicació a "Nu", o el desig inassolible a "L'escultor" i "L'espill".

Bar restaurante

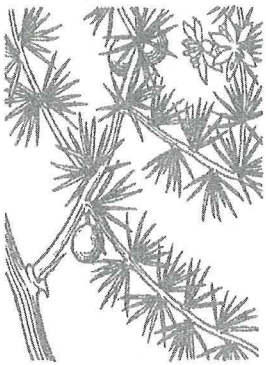
Berná

Dr. Ferran, 7

la nostra botànica

LMASCLANS

Esparreguera boscana, (Asparagus acutifolius)

Arbust de
d' m d'alçaria;
c o s a
Tiges grisenes,
brunes o
ben verdes,
dretes o, més
correntment,
corbades en
diversos sen-
tits. Al llarg de
les tiges té

branquetes de creixement limitat, agrupades fent feixos (unes 5-12 cada feix), curtes (d'uns 3-6 mm de llargada), persistents, rígides i sovint punxants, que hom pren vulgarment com a fulles; són, doncs, falses fulles. Les fulles veritables tenen la lamina molt menuda i prima com el tel de ceba. Flors petites, d'un groc verdós. Fruit com un pèsol, negre a la maduritat. Florida: juny a setembre. - Viu a la terra baixa de tot el nostre territori.

Els xiquets i el medi ambient

Podríem reciclar alguna cosa més?

VANESSA SANZ
COL·LEGI FRANCESC CATALAN

A la ciutat de Benicarló hi ha contenidors de paper, vidre, piles, etc. però la gent els utilitza molt poc.

Es veu que la gent creu que no perjudica la natura, però en realitat perjudica la natura i es perjudica a ella mateixa, ens estem quedant sense boscos, i la mar no està precisament neta.

Els adolescents d'avui en dia quan seran grans es trobaran que la mar no serà de color blau, sinó que serà de color negre i no hi haurà boscos, hi haurà extensions de terra molt grans. Però de tot això podem traure una cosa bona ni hi haurà més incendis.

També voldria comentar l'assumpte dels embalatges, cada producte normalment té dos embalatges,

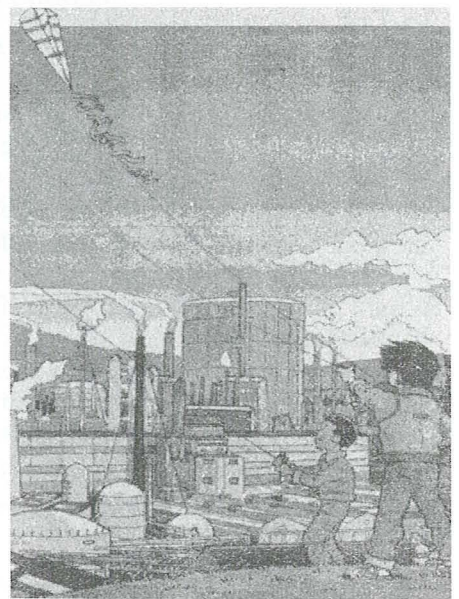
Per a què tants d'embalatges?

Ens fa molta falta?

Podem reciclar-los?

Crec que hauríem de reflexionar sobre aquestes preguntes.

Llibres

El món en perill

Steve Pollock i Peter Wingham
Editorial Joventut

Per què els boscos tropicals són tan importants per a la vida del planeta Terra?

Fins a quin punt els adobs de les col·litzen afecten la supervivència de grans i bonics ocells? Què li passa la fauna dels nostres mars i oceans quan un petrolier vessa la seua càrrega de cru? Per què donem tanta importància a la Terra si després no ens preocupem? Ens afecten aquests problemes?

El món en perill és un sèrie il·lustrada que prova de donar resposta a aquestes i altres preguntes dels joves lectors. Mitjançant dibuixos atractius i exemples de tot el món presenta la importància del nostre entorn, dels innombrables perills que aminacen la seua supervivència i algunes solucions a aquests problemes.

Títols de la sèrie:

L'aigua en perill

La fauna en perill

L'aire en perill

Els boscos en perill

**La Veu
sense afonies**

**la informació de
primera mà i exclusiva**

**Fes de la teua compra
un projecte solidari!**

COMERÇ JUST I SOLIDARI

Sant Joan 9

Tel. 46 06 90 12580 Benicarló

Llibreria • Papereria • Copisteria

Fotocòpies • Còpies de plànols • Enquadernacions

Còpies Color

Consumibles de la marca d'impressores HP

Pl. Constitució, 5 • Tel-fax 47 5698 Benicarló

de diumenge a diumenge

ALFONSO GUZMAN

LA GARRAMETA DE DÉU A TOTA HORA ES VEU

Amb més problemes dels que cabia esperar i pagant un preu elevat -Adell, Johan i Eloi no podran jugar diumenge vinent per targetes- el Benicarló va derrotar l'Acero-B del Port de Sagunt (2 - 1). Aquest resultat, unit a la derrota de l'Almassora al camp del Foios, col·loca el nostre equip més prop de la promoció d'ascens. Ja ho toquem.

La primera part no va ser bona. El Benicarló a l'atac i els portenys (es diuen així, com si fossin de Buenos Aires) contraatacant amb rapidesa. L'Acero ha estat l'únic equip que ha passat pel Municipal de la Carxofa que ha sabut sortir de la seua àrea amb la pilota controlada, amb un bon toc i amb velocitat. Un xut al travessar, un parell d'ocasions malbaratades per Martín i cap als vestidors.

A la represa Alberto Ferrer va introduir dos canvis definitius. Amb l'entrada de Paquito i Lucas es van aclarir les idees i es va guanyar en profunditat. Així, als set minuts, una jugada de Carrillo per la banda esquerra es culminada, una vegada més, per Adell (i en van deu). L'Acero que s'obre i crea alguna ocasió clara de gol que León soluciona amb encert, amb molt d'encert. Als trenta-dos minuts es produeix la jugada del partit. Carrillo supera per velocitat el seu marcador i es plantifica davant el porter, creua la pilota que, ben dirigida, s'apropa, irremissiblement, al fons de la xarxa; davanter i públic celebren el gol, l'àrbitre xiula amb potència i amb la mà dreta assenyala el centre del camp... i aprofitant l'avinentesa, la bimba decideix aturar-se, com per encanteri, un metre abans de superar la línia de porteria. Riota general. El col·legiat s'inventa un bot neutral fora de l'àrea (?), torna a fer-se amb l'esfèrica Carrillo, fa la passada de la mort (com diuen que feia el Figueró (q.e.p.d.)) i Artemio engalta un fortíssim tret que es converteix en un dels gols més espectaculars de la temporada. El Benicarló es mereix

xia el gol i la sort va fer justícia. Ja se sap que la garrameta de Déu a tota hora es veu. Amb el partit gairebé sentenciat, van venir les presses i les urgències. L'Acero, despentinat i descaradament a l'atac, va reduir diferències als noranta-dos minuts. A partir d'ací, el calvari. L'àrbitre expulsa Eloi i allarga, sense més to ni més so, deu minuts el partit. Ben entrada la nit s'acaba la història i tots cap a casa, gairebé a dormir.

I vosté que voldrà saber com reacciona l'altaveu amb un gol foraster. Doncs no, no reacciona, es queda mut. Penso que és una manca de cortesia que deixa ben malparada la imatge de Benicarló, més amabilitat que ningú amb tot allò que vinga de fora.

I vosté que voldrà saber com reacciona l'altaveu amb un gol foraster. Doncs no, no reacciona, es queda mut. Penso que és una manca de cortesia que deixa ben malparada la imatge de Benicarló, més amabilitat que ningú amb tot allò que vinga de fora. No sé com ens hem fet. L'Ajuntament hauria d'encetar una campanya per endreçar assumptes com aquest. Es comença per ahí i no se sap per on s'acaba. Ai, ai, ai!

El proper partit serà al camp del Vilamarxant. Una altra final; estan a sis punts del Benicarló, si es guanya, aquests ja estan despenjats (o penjats, ves a saber) i si es perd es posaran a tres punts.

La setmana que ve, si l'empresa m'ho permet, li deixaré veure la classificació i se'n farà càrrec que tot això que sempre li dic que ens la juguem a cada partit és absolutament cert. Apa.

en off side

CAP BLANC

ELS VA EL PALO

Hom sap, i no està de més recordar-ho, que el futbol és una caixa de sorpreses, i que no saps mai que t'hi pots trobar a dintre. Els partits que diumenge s', diumenge no, juga el Benicarló al Municipal de la Carxofa, en són una bona mostra. Sempre hi ha alguna nota original o exòtica.

Sense anar més lluny, a la darrera jornada, va resultar molt curiós, per als qui vam pujar al camp, veure com l'esforçat directiu encarregat de la megafonia donava la benvinguda a l'àrbitre del partit. Aquest expert esplíquer, va demanar una ovació per al col·legiat, car era la primera vegada que xiulava un partit d'aquesta categoria. A mesura que avançava el matx, la cosa s'anava embolicant, i el públic va mostrar el seu esperit de contradicció passant-se amb fruïció totes les consideracions inicials. Especialment els últims minuts van ser aprofitats pel respectable per a proferir certes expressions de pes que no consonaven molt amb els bons desitjos del principi. Qui va fer la transformació? Va ser l'àrbitre? Va ser l'afecionat? Aquesta és una de les paradoxes del futbol: com millor tractes l'àrbitre quan arriba al camp, pitjor et xiularà. A aquesta gent els va el palo i prou. És una de les lleis de Newton (acció - reacció) i com a tal no falla mai.

La darrera jornada el directiu encarregat de la megafonia, va donar la benvinguda a l'àrbitre

Hem parlat moltes vegades de jugadors que no cobren i de directius que es graten la butxaca. Al futbol afecionat només hi ha un personatge que té assegurada la cobramenta: l'àrbitre. Amb les taquilles que està fent enguany el Benicarló, podem dir ben fort que l'home del xiulet s'emporta cap a casa més del setanta per cent de l'import de la recaptació. Amb tot i això, jo no faria la seua feina. M'estimo més mirar-m'ho tot des de la cadira i pagar... i esperar pacientment a veure si d'una punyetera vegada em surt el pernil a la rifa.

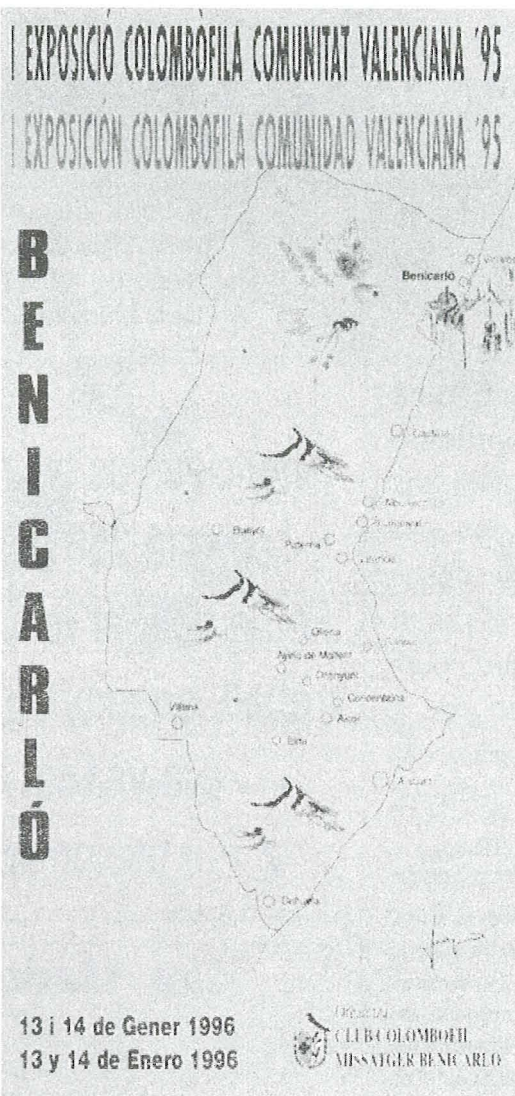
P.D.- Em segueix cridant l'atenció el fet que algunes pintades són esborrades de les parets amb una velocitat que deixaria en ridícul la de la llum i d'altres, no només no són despintades, sinó que a més a més són lloades pels defensors de les nostres misèries.

colombofilia

la claca
De llengües

ÀLEX GOZALBO I BELTRAN

Visiteu-la
a la Caixa Rural

En els darrers temps s'està generalitzant una tendència curiosa entre els entrenadors dels diferents equips de a nostra ciutat. Tot i expressar-se habitualment la majoria d'ells en català, es canvien a la llengua de Cervantes per tal d'esbronar els jugadors. Aquest canvi el realitzaen de forma ràpida, gairebé sense adonar-se'n, com si foren presentadors de Canal 9. Expressions com "dejarse la piel en el campo" o frases suïcides com "hay que salir a morir" abunden en les diferents banquetes.

Tot i expressar-se habitualment la majoria d'entrenadors en català, es canvien a la llengua de Cervantes per tal d'esbronar els jugadors

Una posible explicació seria la superior varietat d'expressions contundents del castellà. Aquesta circumstància, però, no s'ha pogut demostrar i, pel que sembla, tampoc es pot assegurar que el català, intrínsecament, siga una llengua més cordial que el castellà. La influència televisiva (Cruyff parla una espècie d'esperanto entre el castellà i l'holandès, però no el català) podria ser una dada a tenir en compte.

Inicialment no veig cap diferència entre "ponerle cojones" o "posar-li collons" al partit, però la majoria d'entrenadors segueixen utilitzant una llengua que es revela cada cap de setmana com a motivadora de masses, explicant-se així molts processos de la història més recent.

Als jugadors, com és costum, no els importa el més mínim la llengua amb al qual se'ls recorde que no serveixen per a res, ja que es limiten a donar-li la raó a l'entrenador amb inexpressius i repetitius monosil.labs (sí, sí) o a buscar desesperadament un poc d'aigua (motivadora universal pr excel.lència)

L'estaca

La utilització, un any més, de la pista del Pavelló Poliesportiu per netejar les sabates plenes de fang del nois de Benicarlàndia. Tot i hi haver alguns voluntaris encarregats d'evitar açò es va tornar a demostrar que no es poden controlar centenars de "Power Rangers" (nois) alhora.

Auto Escuela
DALMAU

Miguel Dalmau Ibáñez
Ma. Dolores Bayarri Ramón

Seguros Generales

C/ Alcalà de Xivert, 5
Tel. 47 19 04

12580 Benicarló

GALERIA DE ARTE
DE NAIN

Horarios: Mañanas 11:30 - 13:30
Tardes 17:30 - 20:30
Avda. Catalunya, 43 Tel.: 470573
12580 Benicarló

EXPOSICIÓN COLECTIVA DE PINTURA

José A. Fuster Beltran (Oleos)
Mercè Espiell Jovaní (Técnicas mixtas)
Ramón Valls Bosch (Oleos)
Marybel Jovany (Oleos)

Exposición Artesanal - Figuras Artísticas en madera de olivo
de Tierra Santa

amunt i avall

Xert-Vallibona (2)

CENTRE EXCURSIONISTA XIRUCA

El Mas del Rei, que està bastant ben conservat, el deixarem a la nostra esquerra, continuant el nostre camí per la pista de la dreta. Passarem per davant del Mas d'Ortí, (o al menys les seues restes). Allà mateix val la pena abandonar el camí cap a la dreta, baixant la fondalada uns 100 metres aproximadament, per fer una curta visita a la font del mateix nom que el mas.

La font del Mas d'Ortí és una coveta amb una petita arcada d'on surt l'aigua a borbolls entre el musc de la seua part inferior.

La font és una coveta amb una petita arcada d'on surt l'aigua a borbolls entre el musc de la seua part inferior. Des d'allí es pot contemplar l'anomenada Mola Rodona i al seu costat la Mola Murà. Tornarem a la pista per seguir el camí fins arribar al Mas dels Nogues. Aquest mas té una part restaurada i, com no, la seua corresponent font.

Una vegada passada la masia trobarem un encreuament de pistes, prendrem el camí de l'esquerra fins arribar a una explanada on abandonarem la pista principal i ens desviarem a la dreta per una altra pista en desús que ens endinsarà al pinar. Un pinar sorprenent, perquè, a mesura

que poc a poc la pista desapareix als nostres peus, les pi-nyes es fan més i més grans.

Una vegada passada la masia trobarem un encreuament de pistes, prendrem el camí de l'esquerra fins arribar a una explanada on abandonarem la pista principal i ens desviarem a la dreta per una altra pista en desús que ens endinsarà al pinar. Un pinar sorprenent, perquè, a mesura que poc a poc la pista desapareix als nostres peus, les pi-nyes es fan més i més grans.

Al final de la pista comença una senda marcada amb fites de pedres que va pujant a poc a poc pel barranc dels Clots. Cal tenir en compte de no perdre la senda, perquè algunes fites han desaparegut, a més a més s'ha d'anar en compte en remuntar l'últim tros del barranc per la seua gran pendent i les nombroses pedres soltes que hi ha al terra, podent ferir a un company si no es deixa una bona distància prudencial.

Anuncis
per
paraules

diversos

Xics per a la coral Kylix
(entre 16 i 20 anys)
Diumenge de 12 a 13 hores
Auditori Municipal, 1r. pis

Anuncieu-vos ací, només us
costarà 250 pessetes
Feu arribar el vostre anunci:
treball, ensenyament, compra-venda, etc.
✓ Per telèfon 46 03 38

Bar Madeira

- Bocatas
 - Tapas
 - Sandwiches
 - Hamburguesas...
- Pg. Marítim, s/n
(Junto a la pista deportiva)
☎ 47 38 92 12580 Benicarló

més ràdio

EMISSORA MUNICIPAL BENICARLÓ

MOT ENCREUAT Núm. 20 • per Francesc Anyó

AGENDA CULTURAL

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

HORIZONTALS:

1. Causar un gros espant. Anaconda. 2. Pot ser d'atleta, de rei, d'impremta ... Sorral. 3. Colps que dona l'onada contra les roques, contra la nau, etc. Poden ser de bou, de poll, de vidre ... 4. Curs d'aigua generalment intermitent, per falta d'aigua, i de cabal inferior al d'un riu. Massa de neu que es desprèn i es precipita muntanya avall amb violència. 5. S. Sorteats. Cinc-cents romans mal escrits. 6. Donada a l'acció, diligent. Repetida, la paraula, ventall lleuger amb forma de palma i amb un mànec. 7. Dit del menjar no cuit. Irritar, enfurir, enfadar. R. 8. Adorn tirat que es posa a la vora d'un vestit o d'una peça de roba. Natural de Dinamarca. 9. Representació en pintura, escultura o fotografia del cos humà desproveït de vestidures. Prínceps encantats. 10. Substància emprada per a embellir la cara. Canvi. 11. Clot ple d'aigua. Faràs.

VERTICALS:

1. Conjunts de ferramentes per a llaurar. Temptativa. 2. Prefix que denota "la meitat" o "parcialment". Arrugo. 3. Patata, moniato. Contracció. 4. O. A l'inrevés, estira, sirga. Es mou amb facilitat i rapidesa. 5. Licor que té com a base la maceració d'anous verds. La pobra rata s'ha quedat sense vocals. 6. A l'inrevés, abreviatura de senyora. Té un desig immoderat d'alguna cosa. F. 7. La nota que no acaba de fer res. Torbo l'ànim d'algú. 8. Ineptes o inútils. A l'inrevés, en les esglésies, balcó accessible per una escala destinat a la predicació. 9. Pot ser agarrat, de bastons, pla, de Sant Vito. Comandant de la milícia en la Roma republicana. 10. Allò que cap en una olla. Eixuta. 11. T'encarregaràs. S.

LES SOLUCIONS DE L'ANTERIOR:

HORIZONTALS: 1. Espirituals. 2. Carnaval. La. 3. Olier. Lluïm. 4. Sa. Relles. B. 5. Irats. aramA. 6. Sí. Serreta. 7. Tem. seiT. Sé. 8. Emes. Inerts. 9. M. Ruïnes. ET. 10. Eslaves. Ego. 11. Suaràs. Floc.
VERTICALS: 1. Ecosistemes. 2. Salariem. Su. 3. PRI. A. Merla. 4. Inerts. Suar. 5. Rareses. Ivà. 6. IV. L. Reïnes. 7. Tallarines. 8. Ulleretes. Floc. 9. A. Usat. R. El. 10. Lli. Mastego. 11. Samba. Estoc.

TEATRE

Representació de l'obra "Ahora mujeres" (4 monòlegs de Dario Fo)

Dia: 13 de gener a les 21'30 hores

Lloc: Auditori municipal

VIATGE A BARCELONA

Visita a l'Aquari, amb visites opcionals a l'Imax Port Vell i al Moll de la Fusta.

Dia 25 de gener

Organitza: Associació de la Dona

Venda de bitllets: Dilluns 8 de gener de 11h a 12h i de 17h a 18h en el Bar El Cantonet. L'hora de sortida s'indicarà als bitllets.

VIATGE CAP DE SETMANA A L'ESTACIÓ D'ESQUÍ DE SOLDEU EL TARTER (ANDORRA)

Dies 13 i 14 de gener

Organitza: Ski Club Benicarló

Allotjament a l'Hotel Guillem (4 estrelles) amb mitja pensió, 2 dies de forfait i equip i classes opcionals.

SETMANA A LA NEU

Del 21 al 26 de gener a l'Estació de Baqueira (Lleida), amb 5 dies de pensió, equip i curset inclòs.

Organitza: Ski Club Benicarló

Informació: Casa Municipal, dilluns de 22h a 23h.

Carniceria Juan, tf 471569

Pescaderia El Visiat, tf 471752

Preus a l'abast de tothom

FESTA DE SANT ANTONI

*** Dissabte 13**

Inauguració de la IX Fira de Maquinària "Sant Antoni Abat"

*** Diumenge 14**

Cloenda de la IX Fira de Maquinària

*** Dimarts 16**

A les 18.30 volteig de campanes, cremà del dimoni, cavalcada de cavalls i carros, lloes i repartiment de coques

*** Dimecres 17**

A les 10,30 Missa Major, benedicció d'animals i soltà de coloms

A les 16,00 joia i exhibició de doma de cavalls

A els 18,30 cavalcada, lloes i repartiment de coques.

FESTA DE LA CARXOFA

Cicle de conferències a la Caixa Rural

*** Dijous 13**

A les 17,30: "Producte de qualitat"

*** Dissabte 15**

A les 20,00: "Malalties de la carxofa"

A les 20,45: "Les plagues i el seu control"

21,30: Taula rodona

*** Dijous 18**

A les 20,00: "Cultiu de la carxofa a Navarra"

A les 20,45: Selecció de la planta de la carxofa"

A les 21,30: Taula rodona

NI CREIX NI MEIX

✍️ JOAN GREGORI ALBIOL

Bartomeu Fabra Tomàs, un oblidat?

Ara fa uns anys, el professor Vicent Simbor va publicar un memorable article sobre els orígens de la Renaixença valenciana dins un volum monogràfic de la revista *Caplletra* (PAM, 1988). El treball partia de la versió que sobre el moviment havien donat la història literària tradicional, més Joan Fuster, i era capaç de sulsir alguns tòpics difosos en bona cosa de manuals escolars. Sense ignorar la bibliografia especialitzada, l'investigador aportava gran quantitat de referències documentals poc conegudes després d'una escrupulosa investigació d'hemeroteques. Amb el descobriment d'un fil conductor des de finals del segle XVIII (...) fins a la consagració oficial de la Renaixença, l'any 1859, Simbor posava fi a la qüestió disputada sobre l'origen autòcton o importat del moviment renaixencista en terres valencianes. Més encara, ressenyava per primera vegada un poema d'Antoni Maria Peyrolon, *En los dies del nostre Rey Fernando*, aparegut el 30 de maig de 1830 al *Diario de Valencia*, el qual, per la vocació culta i els motius temàtics, bé podia emparellar-se, essent anterior, amb la coneguda i polèmica *Oda* de Bonaventura Carles Aribau.

Simbor posava fi a la qüestió disputada sobre l'origen autòcton o importat del moviment renaixencista en terres valencianes

L'article del professor valencià però, meritoríssim com és, es limita al cercle de literats que concentraven la capital i les comarques centrals i ignora la producció escrita de terres com la nostra, última Thule de la ciutadania valenciana. Ara, bé és cert que es desconeixia el resultat d'indagacions ulteriors en els nostres arxius. Precisament ha estat un recent treball el que ha tret a la llum humida d'aquests dies el nom de Bartomeu Fabra Tomàs, un lletraferit anònim que, cap als anys 40 del segle romàntic, maldava per bastir una llengua literària culta sobre el seu català de benicarlando.

Les escasses notícies que d'ell ens han pervingut han permès deduir que va nàixer durant la segona dècada del XIX. La seua formació s'inicià a l'aula de llatinitat dotada per l'Ajuntament i que, cap al 1835, tenia com a titular el franciscà Vicent Salvador. D'aquell contacte amb els clàssics li van quedar el domini i el gust per una dicció poètica d'alta volada, de període complex i, com hom en deia, artitzat. Se sap que l'esperit obert del germà franciscà va possibilitar al jove Fabra l'accés a obres escrites en la seua llengua materna, és clar que preferentment de tema religiós, i no es pot descartar el paper jugat pel preceptor en la posterior conversió del poeta a la literatura en català.

El 1844 trobem el nostre autor entre els *estudiantes aventajados* que van llegir solemnes composicions al pas de la

comitiva reial per la ciutat en direcció a València. D'aquella avinentesa que tant va honorar el futur de la nostra vila es conserven alguns papers escadussers i, entre ells, un fragment del poema recitat per Bartomeu Fabra. Tot i el declarat llast del llenguatge literari barroc, hi comprovarem l'exaltada tonalitat del sentiment i la irracionalitat verbal tan característiques de la poesia romàntica:

*El confín del orbe atronar pudiere
si mi voz la majestad, nuevo auriga
potente, dominare, mas Luz Tonante
que hoy visitas...*

És cap a 1846 quan hem de situar el seu primer intent conegut de poetitzar en català. Les dificultats amb què devia embardissar-se són les que podeu imaginar: s'enfrontava a una llengua absolutament aliena als currícula educatius i sense tradició de conreu culte almenys des de feia tres segles. Per aquest motiu precisament seria molt interessant de conèixer quines foren les seues lectures de joventut però, com tantes altres vegades, la ira dels hòmens ha destruït tot allò que millor ens permetria entendre el passat. Durant la nit del 29 d'abril de 1837, quan les tropes carlines de Serrador van intentar forçar la vila pel carrer de la Rabosa —després, del Asalto—, va ser arrasada la casa que contenia la biblioteca familiar del poeta. Curiosament, entre les primeres provatures poètiques en català, d'aire historicista, sorprèn un *Cant i ensòmnit del Tigre del Mestrat*, un llarg poema al·legòric posat en boca d'un jo líric meravellat davant la talla llegendària del general Cabrera.

Hi comprovarem l'exaltada tonalitat del sentiment i la irracionalitat verbal tan característiques de la poesia romàntica

Com és evident, amb tan poques dades, res no és pot dir sobre la possible vinculació entre el canvi de llengua literària i la reivindicació dels antics furs valencians. El fet cert és que l'únic fragment en català de Bartomeu Fabra Tomàs que ens ha pervingut, una evocació melancòlica davant les runes del corral del Petequillo, bé podria donar suport a la hipòtesi d'una progressiva presa de consciència autonomista per part del nostre autor. Llegim els seus versos amb el cor amatent i deixem la porta oberta a noves investigacions sobre aquest insigne benicarlando, primera pedra coneguda de la floració poètica, tan esponerosa, que es mostra al present en la nostra ciutat:

*Escolten los esperits que t'habiten,
alberg d'esvaïdes ombres i temple
on la dolçura ...
lo fori ydioma dels nobles templaris,
Petequillo n'és lo nom, d'antiga raça
cantors de veu...*

